A szerelmes halász

Minden reggel, alighogy virradt, Kumik, a huszonötéves legény, téli viharok és nyári napsütések nyomával az arcán, tele tüdővel szívta be a nedves tengeri levegőt. A padlásszoba, ahol lakott, keresztben egymásra tett fekete, gyantás fatörzsekből volt összeróva. Gyertyatartóul a tető egy rése szolgált, abba dugott bele egy lefüggő belű gyertyát. Egy kilógó szalmájú szék, egy kis lécekből eszkábált szekrény, egy eltört tükör háromszögletű darabja — ez volt az egész berendezés. Itt élte Kumik örömtelen, agglegényi életét.

Alig hogy felébredt, sietve feltűrte rövid nadrágját és lesietett a partra; tömötten egymás mellett ott szunnyadtak egész éjszaka az elárvult, gallyfonadékon pihenő csónakok és ladikok, alattuk fojtottan és rejtélyesen habzott a tenger vize.

A csónakok közt volt egy gondosan kátrányozott, a Kumiké — az élete, a lelke. Mezítláb, nyitott inggel, amelyből kikandikált szőrös melle, zsírosan fénylő fezzel fején telepedett le a csónakban, szemét az Aranyszarv-öböl tükörsíma felületére szegezve, és nagy szippantással élvezte cigarettáját.

Aztán egy tüzér ügyességével, mellével és könyökével dolgozva, száguldott Kumik ki a szabad tengerre. Hajrá! Elemében érezte magát.

Estefelé a kikötőben egy tele kosár hallal hangosan dícsérte pompás portékáját és csalogatta ízes és csábító szavakkal a vevőket. Mikor a kosár kiürült, Kumik beszerzett magának egy üveg pálinkát és újra beugrott csónakjába. Minden evezőcsapás után szünetet tartott és közben szájához emelte a drága flaskát; így kötött ki bánatos dal dúdolása közben, a kikötőben. Itt, miután a csónakot partra vonta, egy karéj kenyérrel csillapította éhségét, vizet ivott hozzá és szobácskájába igyekezett. Azt egy pillanatra még megvilágította ugyanaz a deszkarésben megerősített gyertya, kilátástalan harcban a lecsorgó faggyúval. Aztán — paff! — a gyertya kialudt, és Kumik édes álomba merült.

Egy este szomszédja, egy Szergisz nevű halász szobájában szénfekete szemű, barna arcú, érzéki szájú süldőleányt látott. A fiatal halász egész lelkét elküldte tekintetében a leánynak. De az csak tovább símogatta mezítlábas talpával a macskát és nem vette észre Kumik merev nézését.

— Nesze, kislányom — mondta Szergisz és odanyujtott a leánynak egy batyut —, mondd meg az anyádnak, mossa ki nagyon gyorsan, különben nincs, amit felvegyek.

A leány lehajolt, megsímogatta a macskát, elvette a batyut és szaladt le a lépcsőn. Kumik olyasmit érzett, mint eddig soha, és megkérdezte Szergisztől:

— Ki ez a lány?

— Az Orop lánya, Csamasirból... Ej na, úgylátom, szemet vetettél rá?

— Miket fecsegsz! — hárította el Kumik és eltünt kamrájában.

Másnap Kumik, mikor a horgokkal megtüzdelt hálót a tengerbe vetette, csak a feketeszemű lányra gondolt, a kibontott hajfonataira, érzéki ajkára és lábára, ahogy a macskát símogatta.

Miután sietősen kihúzta csónakját a partra, nem szobájába ment, hanem szomszédja, Szergiusz kamrájába. A lány nem volt ott. Másnap sem. Csak harmadik este jött a batyuval. Az asztalhoz támaszkodott, csupasz lábát kinyújtotta, megint a macskával játszott és gyöngéden símogatta a kis állat meleg, puha bőrét.

Sápadtan, elgondolkozva lépett ki kamrájából Kumik és megállt az ajtóban. Mikor a lány kiment, utána kiáltott:

— Kimossátok-e nekem is a ruhám?

— Miért ne? — mondta a leány és bátran bement hozzá. A halász zavart érzett. Leült ágyára és rámutatott a szakadozott székre.

— Perusz, hazudtam, nekem nincs is mosnivalóm... Hanem...

A leány ámult tekintetet vetett a fiatal férfire.

— Ne vedd zokon, húgocskám. Mosatnivalóm nincs, hanem valami mást mondok neked.

A lány felállott és tágranyitotta a szemét.

— Akarsz a feleségem lenni, Perusz? — bökte ki a fiatalember félénken, kérőn.

A leány tekintete nyomban megenyhült.

— Elköltözöm innen, Perusz, kiveszek egy szép szobát — folytatta Kumik bíztatóan —, hogy jó sorod legyen, ha elveszlek... Mondj igent, ne adj kosarat... Drága... Nem csallak meg soha...

— Én szívesen — válaszolta a leány és felállt. — Csak meg kell kérdeznem az anyámat.

— Jó, kérdezd meg.

Mind a ketten felállottak, Kumik izgatottan, Perusz ugyanazzal a rendíthetetlenül nyugodt arccal. Elváltak. Az ajtónál a macska púpozott háttal a lány lábához símult. Perusz lehajolt hozzá, megsímogatta, elköszönt és ment.

Aranyos álmok hízelegték körül szegényes vackán a halászt. Fejében egymást érték a gondolatok, hogy miképen hódíthatná meg a feketeszemű lány szívét.

Másnap sok bajuk volt vele a halaknak és mérhetetlen zsákmányt hozott haza.

A csónak fenekén vergődő halak látása most különös, sohasem érzett élvezetet szerzett a halásznak. Miközben egyre csak azon járt az esze, hogyan hódíthatná meg végleg a lány szívét, Kumik az utoljára fogott halak közül kiválogatta a legszebbeket, rátette egy tálra és kamrájába vitte. Aztán éneklő, zsolozsmázó kiabálással gyorsan eladta kosara tartalmát a rakparton és beugrott tele pálinkás üvegével a csónakba. A kikötőbe menet nagyokat kortyolt az éltető nedűből és leírhatatlan elragadtatással festette ki magának a képet, hogy mekkora hatást fog tenni első ajándéka a kedvesre.

Már szürkült az este, mikor Kumik partra húzta csónakját. Perusz rendesen ebben az időben jött. Alig lépett Kumik a lépcső első fokára, mikor messziről meglátta a lány libegő ruháját. Izga-

tottan futott fel a lépcsőn, hogy elsőnek lépjen szobájába és illendően fogadja kedvesét. Mikor kinyitotta az ajtót, felkiáltott és berohant.

A macska egy halat tartott a talpacskái között és jóízűen falatozta. Azok közül a halak közül való volt, amelyeket Kumik Perusznak szánt, áldozati ajándékul a szerelem oltárán. Eszeveszett dühvel elkapta a macskát a farkán és teljes erőből földhöz csapta. A lakomája közben durván megzavart boldogtalan pára egy süvöltő nyekkenéssel elnyúlt a földön. Miután bosszúvágyát kielégítette, a halász nyugodtan fellélekzett. De alig fordult meg, hirtelen meglátta a küszöb előtt álló Peruszt, aki egy tekintetet vetett rá, aztán újból mereven a macskára szegezte szemét.

A lány sápadtan lépte át a küszöböt.

— Te voltál az, Kumik? — kérdezte remegő hangon.

— Halat tettem félre neked, de az átkozott dög majdnem megette... Még éppen idejében jöttem... Meglátjuk, megpróbálja-e még egyszer... Megkapta a magáét...

Felemelte a tálat és odafordult Peruszhoz:

— Sebaj, szívecském, csak kettőt evett meg; holnap majd annál többet fogok.

— Nem kell! — felelte a lány és el sem fordítva szemét a döglött macskáról, hirtelen hozzátette: — Kumik, az anyám nem egyezik bele!

— Mit, mit mondasz, Perusz? Az Istenért!...

— Az anyám nem egyezik bele! — ismételte a lány nyomatékkal és kiment az ajtón, miután még egy utolsó pillantást vetett a véres macskára...

Megsemmisülten kiáltott Kumik, még mindig kezében a tállal:

— Perusz, könyörgök!...

— Az anyám nem egyezik bele! — mondta a leány még egyszer, utoljára és eltűnt az esti szürkületben.

Fordította: Gáspár Endre

N. Jeruchan

Petőfi Sándorhoz

— L. Pervomajszki —

Kunszentmárton. Nem jó álom szememre.
Ő élt és énekelt e földön, ő!
Akadtam rútabb tájra s ennél szebbre:
Van sok város, falu, folyó, mező.

Szétlőtt sötét házak. Nem én akartam. —
És nem te dúltad fel nálunk a kertet;
De háború van. Tollam mellett kardom.
Így jöttem országodba. Jönnöm kellett.

Ez hát a zápor, mely téged vert régen...
Ma én vagyok, k't bőrig áztatott.
Hajdan s ma is csak egy nap kél az égen,
Csak egy a csermely, mely itt lenn csacsog.